

Na rukovodećim mestima državnih univerziteta i fakulteta i dalje dominiraju muškarci

● Žene i dalje u dubokoj senci

strana III

Anketa pokazuje da su studenti veoma zadovoljni uslovima smeštaja i ishranom u beogradskim studentskim domovima i restoranima

● Devetka za veličinu porcije i higijenu

strana V

U Srbiji još uvek ne postoji zakon koji reguliše rad organizacija koje okupljaju akademce

● Politika progutala studentsko organizovanje

strana II

Dan studenata

SPECIJALNI DODATAK POVODOM DANA STUDENATA

sreda, 4. april 2012.

Miša Živić, predsednik Studentske konferencije univerziteta Srbije, o nastavku kampanje „Desetka za Srbiju“

Izmene zakona do kraja školske godine

RAZGOVOR

- Peticiju za reformu visokog obrazovanja, u okviru kampanje „Desetka za Srbiju“, potpisalo je oko 51.000 studenata. U toku je obrada podataka sa 80 fakulteta na kojima se akcija sprovodila. Veoma smo zadovoljni odzivom studenata i kako su prihvatili kampanju. Taj odziv je bio prilično ujednačen na svim univerzitetima. Imali smo i podršku kolega sa privatnih univerziteta, pre svega Univerziteta Singidunum, na kome je skupljeno više od 1.100 potpisa - sumira dosadašnje rezultate kampanje Miša Živić, predsednik Studentske konferencije univerziteta Srbije.

● Kako su reagovali profesori, da li ste imali njihovu podršku?

- Konferencija univerziteta Srbije (KONUS) podržala je naše zahteve, a što se tiče uprava fakulteta i profesora, nismo dobili do sada informacije da je neko imao problema da sprovede peticiju na svom fakultetu. Bilo je slučajeva da su profesori hteli da potpišu peticiju, pa su na tim mestima izdvojeni posebni papiri za njihov potpis.

● Kakva je sudbina peticije?

- U ovom trenutku traje skupljanje formulara iz cele zemlje i obrada podataka, a potpisi će danas biti uručeni Ministarstvu prosvete, na Dan studenata. Očekujemo dolazak studentskih predstavnika sa svih fakulteta na kojima se akcija sprovodila. Time želimo da ukažemo na neophodnost primene i svih naših zahteva u što kraćem roku.

● Koliko je realno vaše očekivanje da ova vlada pripremi izmene i dopune Zakona o visokom obrazovanju, s obzirom na blizinu izbora?

- Nakon ovakve podrške studenata, gde se vrlo jasno pokazuje koliko je svima nama bitno da se Zakon promeni u što kraćem roku, očekujemo da će do izmena doći do kraja ove školske godine, kako bi studenti na vreme znali uslove upisa naredne školske godine. U slučaju da nakon predaje potpisa ne bude

Sakupljeno oko 51.000 potpisa: Sa potpisivanja peticije

razumevanja u Vladi za zahteve studenata, bićemo primorani da i drugim načinima skrenemo pažnju javnosti i vlasti koliko je važno da se predložene

promene implementiraju u naš sistem visokog obrazovanja.

● **Od kojih zahteva nećete odustati, a šta je na dugom štapu?**

Miša Živić

Naši zahtevi nemaju veze s politikom

U slučaju da nakon predaje potpisa ne bude razumevanja u Vladi za zahteve studenata, bićemo primorani da i drugim načinima skrenemo pažnju javnosti i vlasti koliko je bitno da se predložene promene implementiraju u naš sistem visokog obrazovanja

- Ne odustajemo ni od jednog zahteva, s tim što je primena nekih zahteva urgentna, kao što su uslov od 48 bodova za budžet, pravo na produženu godinu, polaganje ispita u apsolutivnim rokovima, plaćanja administrativnih taksi, problem mogućeg povećanja školarina, kao i problem zapošljavanja diplomiranih studenata u osnovne i srednje škole. Ove zahteve je neophodno uvrstiti u zakon što pre, dok su ostali zahtevi dugoročni i kompleksniji, tako da očekujemo da se oni nađu u strategiji razvoja obrazovanja koja je u izradi.

● Kako komentarišete spekulacije da iza peticije stoji Demokratska stranka?

- Oko 51.000 potpisa, preko 80 studentskih parlamenata i organizacija iz cele Srbije i transparentan i zakonski uređen proces donošenja odluka, u kome su učestvovali predstavnici svih univerziteta, dovoljan je dokaz nezavisnosti naše kampanje. Naši zahtevi se ni na koji način ne mogu povezati sa politikom i od samog početka smo insistirali na tome da svi ostanu imuni na bilo koji vid mešanja politike u ovu studentsku kampanju. Ovo je dosad najveća i najorganizovanija studentska kampanja, koja ima cilj da promeni sistem visokog obrazovanja, ali i da ojača studentsko organizovanje. Svako kome neki od ova dva cilja ne odgovara, biće spreman da sabotira organizovano studentsko delovanje, a jedan od tih načina svakako su neistinite glasine. Neki novinari su me isto to pitali i za SNS, URS... Mi ćemo svojom istrajnošću i realizacijom svih zahteva kampanje dokazati da su bolje, kvalitetnije i pristupačnije visoko obrazovanje i jako studentsko organizovanje bili jedini ciljevi ove kampanje.

Milan Krstić

LIČNI STAV

Studente u centar učenja

Danas je jedan od onih dana kada obraćamo posebnu pažnju na jednu društvenu grupu. Problemi, položaj i prava studenata svakog 4. aprila dobijaju nepodeljenu pažnju javnosti, koja, u najvećem broju slučajeva, prestaje već narednog dana. Tako fokus visokoškolskih procesa prelazi sa studenata na neke druge referentne aktere i procese. Ovde nastaje prvi, a po mom mišljenju, suštinski problem koji se tiče položaja studenata u Srbiji.

Student mora biti u fokusu svaki dan! Pre svega u centru onoga zbog čega svaka visokoškolska ustanova prevashodno i postoji, a to je učenje. Koncept "student u centru učenja" čini osnovni pristup u evropskom prostoru visokog obrazovanja, a u skladu sa tim i temeljno načelo nacionalnog sistema visokog obrazovanja Republike Srbije.

Ipak, uprkos deklarativnoj usmerenosti ka primeni ovog načela, u praksi su studenti često u procesu nastave na samoj periferiji. Neretko postaju pasivni objekti koji slušaju predavanja svojih profesora, bez preterane mogućnosti da na primerima pokušaju da primene određena znanja koja su stekli, od kojih se traži prosta i puka (često nepotrebno detaljna) reprodukcija izrečenog, bez uvida u to da li je student nešto zaista i razumeo i da li ume to što je reprodukovao da primeni. Nastavni planovi i programi, u sličnom duhu, neretko apsolutno zanemaruju promene i dinamiku unutar određene discipline koje dovode do pojava novih i efikasnijih pristupa. Ishodi učenja koje student stiče nisu usmereni prvenstveno ka cilju prenošenja konkretnih i primenljivih znanja na studenta, koji će mu omogućiti da sutradan dobro obavlja posao za koji se školovao, da se zainteresuje za dalji naučnoistraživački rad, da doprinese porastu inovacija, koje su preko potrebne za razvoj čitave države. Naprotiv, dešava se da su sve ove stvari podređene zapravo volji, motivaciji i prohtevu onih koji su tu

zbog studenata, kako bi im svoje znanje preneli.

Suštinska promena koju je potrebno učiniti jeste da se studenti trajno postave u centar pažnje. To je jedina mogućnost za trajno ispravljanje položaja studenata u visokom obrazovanju. Iz ovakve promene u pristupu samom konceptu visokog obrazovanja, iz shvatanja da su profesori tu kako bi obrazovali i prosvetili studente, a ne kako bi odradili normu, dolazi se i do rešavanja niza problema studenata. Isto važi i za sve ostale zaposlene na univerzitetima i fakultetima, studentske službe i administracije, koji su takođe tu kako bi studentima olakšali i omogućili normalno i funkcionalno studiranje, pružili im usluge, a ne kako bi im nepotrebnom birokratizacijom svake sitnice otežali univerzitetske i fakultetske aktivnosti.

Studenti predstavljaju društvenu grupu koja ima snagu i volju da se bori za svoja prava. Ova prava su neretko bila

Profesori su tu kako bi obrazovali i prosvetili studente, a ne kako bi odradili normu

ugrožena od strane različitih aktera, a to su umnogome i danas. Ona se tiču i ugroženog socijalnog položaja studenata, kao posledice sličnog stanja u čitavoj državi. Ipak, ono što studenti nikada do sada u istoriji visokog obrazovanja u Srbiji nisu uspeali jeste - da postavise sebe u centar i da pošalju jasan

signal da žele kvalitetno obrazovanje koje im otvara mogućnosti u razvoju. Za ovakvu promenu, koja je od najveće važnosti za proces reforme visokog obrazovanja, a iz koje proizlaze sve ostale konkretne promene u sistemu, vreme je uveliko došlo. Namera ovog teksta nije da pesimistički negira dobre promene koje se danas dešavaju i da ih gurne pod tepih, već naprotiv - da ih osnaži i podstakne. Sada je ključno da svi shvate, a studenti i sami izgovore - želimo da budemo u centru pažnje! Ne zbog sujete. Ne zbog toga da bismo dobili nagradu bez truda. Ne zbog lenjosti. Zbog znanja. Zbog želje da naučimo, da se pokrenemo i da obezbedimo sebi sigurnu budućnost. Zbog budućnosti našeg društva - studente u centar učenja!

Autor je student prorektor Univerziteta u Beogradu

Predstavnička demokratija: Raniji sazivi Studentskog parlamenta BU

U Srbiji još uvek ne postoji zakon koji reguliše rad organizacija koje okupljaju akademce

Politika progutala studentsko organizovanje

Samo na Beogradskom univerzitetu postoji nekoliko desetina studentskih organizacija, među kojima ima veliki broj strukovnih udruženja akademaca, ali i organizacija koje su studentske samo po svom nazivu. U Srbiji još uvek ne postoji zakon koji reguliše studentsko organizovanje, a brojni pokušaji da se dođe do tog dokumenta završili su bez rezultata.

Tekst zakona o studentskom organizovanju trenutno se priprema u okviru Tempus projekta „Sigmus“, kojim rukovodi Univerzitet u Novom Sadu i on bi trebalo da bude polazna osnova prilikom izrade predloga tog zakona. Takvo obećanje stiglo je iz Ministarstva prosvete i nauke, ističe Vladimir Smuđa, iz Saveza studenata Beograda, organizacije koja je uključena u ovaj projekat.

Marko Stojanović iz Građanskih inicijativa kaže da su studentske organizacije, osnovane u starom sistemu pod okriljem univerziteta, u povlašćenom položaju u odnosu na organizacije koje osnivaju sami studenti i da dobijaju novac po automatizmu, dok se manji deo koji preostane raspodeljuje svim drugim studentskim organizacijama.

- Ovo je oblast u kojoj se radi daleko od očiju studenata i javnosti, jer je u igri ogromna imovina i razni biznisi. Tu se radi o novcu, biznisu (renta prostora, organizovanje putovanja, žurki, letovanja i slično) i ogromnom finansijskom interesu. Zato je ova oblast ostala neregulisana, zato se štite organizacije nastale u starom sistemu i njihova stara rukovodstva koja čine uglavnom bivši studenti, sada već zreli ljudi. Zbog toga za nove studentske organizacije nema mesta - tvrdi Stojanović.

Vladimir Smuđa ističe da Savet studenata Beograda nije povlašćen u odnosu na druge organizacije, niti je direktno finansiran.

- Mi za sredstva konkurišemo kao i bilo

koje druge organizacije. Jedini konkursi na kojima se pravi razlika između studentskih i drugih nevladinih organizacija su oni koje raspisuje Sektor za investicije i studentski standard Ministarstva prosvete. Mislim da su studentske organizacije u lošijem položaju od drugih, jer su naša ciljna grupa isključivo studenti - ukazuje Smuđa.

Naši sagovornici se slažu da zakon o studentskom organizovanju treba da omogući slobodu studentskog udruživanja i delovanja na fakultetu kroz fakultetske organe, kao i kroz studentske organizacije. Stojanović objašnjava da su oba oblika organizovanja važna, jer jedan predstavlja predstavničku demokratiju, a drugi participativnu.

- Zakon treba da reši i pitanje finansiranja studentskog organizovanja i da otkloni prostor za zloupotrebe koje sada vidimo, kao i da onemogući mešanje politike u studentsko organizovanje. Politika je „progutala“ studentsko organizovanje. Mešanje politike u ovu oblast je postalo društveno prihvatljiva norma za skoro sve političke partije i nijedna stranka se nije pobunila protiv toga. Politika i nauka ne idu zajedno - kaže Stojanović.

Vladimir Smuđa tvrdi da je od prošle godine upliv politike u studentska predstavnička tela „minimalizovan“ i da sada konačno imamo jedinstveno studentsko organizovanje.

- Postoji saglasnost da bi studentsko organizovanje trebalo da počiva na dva stuba: na studentskim predstavničkim telima i na studentskim organizacijama. Zbog Bolonje i načina studiranja koji traži veće angažovanje studenata, sve manje ljudi želi da se bavi studentskim organizovanjem. Najveći broj onih koji su aktivni u parlamentima su članovi i neke studentske organizacije - ističe Smuđa, inače član SSB-a, Studentskog parlamenta BU i Studentske konferencije univerziteta Srbije.

Ovo je oblast u kojoj se radi daleko od očiju studenata i javnosti, jer je u igri ogromna imovina i razni biznisi

Takmičenja i zdravstveni pregledi

Univerzitet u Beogradu danas obeležava Dan studenata u znak sećanja na demonstracije koje su studenti u Beogradu organizovali 4. aprila 1936. godine protiv jačanja fašizma u svetu. Tada je ubijen student prava Žarko Marinović.

Povodom proslave Dana studenata, Studentski centar „Beograd“ organizuje niz manifestacija. U velikoj sali Doma kulture u 18 časova počinje centralna proslava na kojoj će nastupiti izvođači koji su ušli u finale na takmičenju za prvi glas. Biće proglašeni pobednici sportskih takmičenja, najbolji student svakog doma i pobednik takmičenja za prvi glas, a sve njih očekuju i lepe nagrade. Od 18 časova, na platou u Studentskom gradu, počinje koncert na kome će učestvovati DJ Stevan M, Hadži prodane duše, 3N bend, Zaheer bend i Dejan Petrović Big bend.

Zavod za zdravstvenu zaštitu studenata u saradnji sa Studentskim centrom „Beograd“ i Udruženjima studenata Studentskog grada, organizuje danas preventivne preglede studenata. Punktovi Zavoda biće postavljeni na platou u Studentskom gradu, od 16 do 20 časova, a akademci će moći da provere nivo šećera u krvi, procenat telesne masnoće, kao i da urade dermoskopiju mladeža.

Na rukovodećim mestima državnih univerziteta i fakulteta još uvek dominiraju muškarci

Žene i dalje u dubokoj senci

Na univerzitetu u Srbiji poslednjih godina upisuje se više studentkinja nego studenata, a statistika pokazuje da su studentkinje u proseku uspešnije i da brže završavaju studije. S druge strane, na upravljačkim mestima svih državnih univerziteta i fakulteta dominiraju muškarci, a oni su brojniji u svim organima visokoškolskih ustanova. Jedina žena koja se nalazi na čelu nekog državnog univerziteta je Ljiljana Mrkić Popović, rektorka Univerziteta umetnosti

tradicionalno studira mnogo više devojaka.

Podaci iz Statističkog godišnjaka Srbije pokazuju da je na državne fakultete ove školske godine upisano više od 31.500 studenata, od čega oko 17.990 žena. Na Beogradskom univerzitetu u prvu godinu je upisano nešto manje od 6.000 studenata i 8.300 studentkinja, a one su brojnije na Biološkom, Hemijskom, Farmaceutskom, Filološkom, Fakultetu bezbednosti, Filozofskom, Pravnom, Ekonomskom...

Žensko osvajanje univerziteta

Na Beogradskom univerzitetu pred rat je studiralo 1.586 žena, koje su činile petinu od ukupnog broja studenata. Na svim fakultetima i višim školama tokom 1945/1946. studirala su 14.074 studenta, među kojima su bile 5.573 žene. One su, dakle, činile oko 40 odsto studenata na Univerzitetu, a udeo je dvostruko povećan, pre svega političkom odlukom i uvođenjem besplatnog školovanja. Do 1952-1953. godine broj studenata se gotovo udvostručio - bilo ih je 27.950, od čega 9.622 žene. Beogradski univerzitet je pre rata spadao među evropske univerzitete sa većim procentom studentkinja, a posle Drugog svetskog rata trend porasta broja studentkinja naglo raste.

Nastavni kadar na fakultetima i višim školama predstavlja još zanimljiviji pokazatelj ženske emancipacije. Naime, pre Drugog svetskog rata na Beogradskom univerzitetu je predavala samo jedna žena - **Ksenija Atanasijević** (na fotografiji), koja je 1936. izbačena s fakulteta. Posle 1945. godine došlo je do korenitih promena. Već 1950. na Beogradskom univerzitetu je u nastavnom osoblju radilo 136 žena. U to vreme na ovom univerzitetu bila su zaposlena 1.863 naučna radnika. Do kraja perioda nijedna od žena još nije uspeła da postane profesorka. Najviše je bilo asistentkinja (80), slede lektorke (35), predavačice (12), zatim docentkinje (9). Najviše žena je radilo na novoosnovanom Farmaceutskom fakultetu, na kojem je među asistentima bilo dvanaest žena i jedan muškarac. Na Arhitektonskom i Bogoslovskom fakultetu nije bilo žena, navodi se u knjizi Ivane Pantelić "Partizanke kao gradanke".

u Beogradu. Beogradski univerzitet do sada je imao samo jednu rektorku, a svojevrsni rekord drži Univerzitet u Novom Sadu, na čijem čelu su u poslednjih 10 godina bile čak tri rektorke.

- Ako pogledamo koje funkcije žene imaju u akademskoj hijerarhiji, onda vidimo da je mnogo više onih koje su na funkciji zamenjivanja: prodekanke ili zamenice predsednika saveta fakulteta, univerziteta i slično. To znači da su one uvek na mestima na kojima se mnogo radi, koja jesu odgovorna, ali koja nisu dovoljno u javnosti vidljiva. Ako pogledate ko dobija zvanje profesora emeritus, onda je podatak alarmantan: na pet proglašanih profesora, u najboljem slučaju budu samo dve profesorke. Muškarci, dakle, imaju veću šansu da ostanu u javnosti duže od žena u nauci - kaže Svenka Savić, profesorka emeritusa na Univerzitetu u Novom Sadu.

U aktuelnom rukovodstvu Beogradskog univerziteta su dve prorektorke, a od 31 fakulteta u sastavu BU, samo je šest dekanica. Situacija nije drugačija i kada se pogleda sastav upravljačkih organa - od 32 člana Saveta samo je šest žena, dok u Senatu od 54 člana sedi 12 pripadnica lepšeg pola, uključujući i pomenute dve prorektorke. Zanimljivo je da je dominacija muškaraca prisutna i u studentskim predstavničkim telima. Od 45 članova Studentskog parlamenta BU samo je devet studentkinja, a muškarci su predstavnici čak i onih fakulteta na kojima

Na Univerzitetu u Novom Sadu na osnovnim studijama ima oko 23.500 devojaka i 17.000 mladića. U prošloj školskoj godini na osnovnim studijama je diplomiralo 2.277 studenata i 3.792 studentkinje, a na master studijama, od 1.964 diplomiranih, 1.232 su žene. Studentkinje su brojnije na Pravnom, Ekonomskom, Medicinskom, Pedagoškom, ali i na Tehnološkom i PMF-u. Od 14 fakulteta u sastavu Novosadskog univerziteta, na tri visokoškolske ustanove su dekanice, a polovinu od ukupnog broja zaposlenih na tom univerzitetu čine žene.

- Očigledno da univerzitet, koji bi trebalo da bude institucija koja uvodi drugačije standarde, koja mora da promovise jednakost i da iskaže uvažavanje doprinosa žena u obrazovnom sistemu, čini malo na promeni naše patrijarhalne tradicije. Kao

Rekord Univerziteta u Novom Sadu: Fuada Stanković, Olga Hadžić i Radmila Marinković Nedučin

tradicionalno žensko zanimanje neguje se pedagoški rad u osnovnom i srednjem obrazovanju. Brana je podignuta na ulazu u Beogradski univerzitet, te se naše mnogobrojne naučnice dokazuju u inostranstvu, i tamo zauzimaju i veoma odgovorne funkcije u obrazovnim institucijama. Otežavanje pristupa ženama odgovornim funkcijama koje doprinose razvoju društva jeste kočenje tog razvoja - smatra Miljenko Dereta, direktor Građanskih inicijativa.

Prorektorica za nastavu BU Neda Bokan, koja je bila i dekanica Matematičkog fakulteta u Beogradu, kaže da nikada nije imala teškoće zbog toga što je žena.

Na pitanje da li je zbog karijere morala od nečega da odustane, prorektorica za finansije BU Nevenka Žarkić Joksimović, nekadašnja dekanica FON-a, kaže da je angažovanje na upravljačkim funkcijama tražilo više napora, ali da je tim poslovima mogla da se posveti na pravi način, jer je imala pomoć u kući.

- Žene se teže prihvataju takve odgovornosti ukoliko nisu sigurne da će moći potpuno da se posvete. U prirodni žena je da budu temeljne i odgovorne. Mislim da je malo žena na upravljačkim funkcijama i zbog toga što u Srbiji žene nemaju materijalnih mogućnosti da se bave dovoljno karijerom a da pri tom ne trpi porodica. Na njima su i dalje kućni poslovi, dok muškarci imaju više vremena da se posvete karijeri u domenu predstavljanja, upravljanja i ugovaranja. Moram da priznam da među nekim univerzitetskim profesorima ima podozrenja prema ženama, iako bi oni trebalo da budu najprogressivniji deo društva - kaže Žarkić Joksimović.

Da li su naši studenti više opterećeni od kolega u Evropi

Koliko je zaista teško studirati?

Više puta izrečenu tvrdnju da su studenti u Srbiji mnogo više opterećeni od kolega u Evropi, predstavnici studenata Beogradskog univerziteta nastoje i da dokažu. Nekoliko beogradskih fakulteta uključilo se u pilot-projekat koji treba da utvrdi da li je opterećenje iskazano u bodovima dobro odmereno i da li se poštuje ono što predviđa Bolonjska deklaracija - da 60 bodova, koliko student treba da ostvari u toku jedne godine, predstavlja između 1.500 i 1.800 sati rada.

U takozvanoj reevaluaciji opterećenja učestvovali su akademci sa FON-a, FPN-a, Geografskog, Ekonomskog, Fizičkog, Hemijskog, Tehnološko-metalurškog i Fakulteta za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju. Studenti će koristiti iskustva sa Tehnološko-metalurškog fakulteta na kome se reevaluacija radi već tri godine, a prvi rezultati biće poznati nakon junsko-julskog ispitnog roka. Studentski parlamenti pomenutih fakulteta su izabrali studentske programe na kojima je, po njihovom mišljenju, najpotrebnije sprovesti ponovno vrednovanje opterećenja studenata. Studentski parlament BU očekuje da nakon završetka pilot-projekta ovaj postupak bude sproveden na celom Univerzitetu.

Iako su dobili podršku uprave BU, akademci kažu da žele da sagledaju problem „iz svog ugla“ i napominju da analiza opterećenja predstoji i fakultetima u okviru postupka samovrednovanja, koju su visokoškolske ustanove obavezne da sprovedu pre drugog kruga akreditacije. Ukrštanje podataka studenata i profesora trebalo bi da rezultira izmenama u studijskim programima za koje se bude pokazalo da su prezahtevni, ali će te promene morati da sačekaju novi ciklus akreditacije.

Studenti ne očekuju da će rezultati ovog projekta pokazati drastična odstupanja u smislu da će na nekim fakultetima četvorogodišnje studije umesto 240 bodova „vredeti“ 300 bodova, već da će se odstupanja kretati od 10 do 20 bodova. Kažu da je na nekim fakultetima problem što su pojedine godine „teže“, a neke „lakše“, umesto da svaka „vredi“ po 60 bodova. A takvi problemi se, tvrde akademci, mogu relativno lako rešiti prostim prebacivanjem određenih predmeta sa jedne na drugu godinu.

Naučnice nevidljive

- Nauka je danas u društvu jedna od poluga moći. U tom smislu je dobro pitanje gde su žene u nauci raspoređene. Vidimo da ih je malo u visokoškolskim institucijama i u akademijama nauka na samom vrhu - to je opšte mesto u svetu. Ali ako pogledamo ko rukovodi istraživačkim projektima u Srbiji, vidimo da je gotovo veći broj naučnica koje kompetentno vode projekte i u prirodnim i u društvenim naukama. Taj posao je nevidljiv, a one ne samo što pripremaju nove istraživačke podatke nego istovremeno obrazuju naučni kadar za budućnost: odgovorno i s ljubavlju. To je velika uloga koja ostaje nevidljiva za javnost i, naravno, malo plaćena - kaže Svenka Savić.

Softver za onlajn prijavljivanje za upis na master i doktorske studije pri kraju

Rangiranje pre septembra

Izrada softvera za onlajn prijavljivanje preko univerziteta za upis na master i doktorske studije na nekoliko fakulteta u završnoj je fazi, a na idućoj sednici Senata Univerziteta u Beogradu treba da bude razmatran novi pravilnik o upisu. Nakon toga biće raspisan konkurs, najavljuje Neda Bokan, prorektorica za nastavu tog univerziteta.

Za sada je poznato da će u ovom pilot-projektu učestvovati Mašinski, Elektrotehnički, FON, Matematički i Geografski fakultet.

Kako je ranije najavljeno, nov način upisa na master i doktorske studije treba da omogući studentima da tokom proleća na neki način obezbede sebi mesto na odgovarajućem studijskom programu, umesto da čekaju septembar da diplomiraju i da se tek tada prijave za nastavak studija.

Bilo je planirano da se kandidati do sredine aprila prijavljuju elektronski na jedinstvenu adresu na nivou univerziteta za sve programe na master i doktorskim studijama. Prijave bi potom trebalo da

budu distribuirane odgovarajućim fakultetima koji te programe realizuju i da oni izvrše uslovno rangiranje kandidata tokom maja, na osnovu do tada postignutih rezultata studenata i drugih kriterijuma koje fakulteti smatraju bitnim.

Prorektorica Bokan objašnjava da ovakav način upisa postoji na većini stranih univerziteta i da su do sada naši studenti na osnovnim studijama koji su želeli da nastave školovanje u inostranstvu, imali mogućnost da se prijave na konkurse na stranim univerzitetima i pre nego što su formalno stekli uslove za upis.

- Ti univerziteti su organizovali rangiranje na osnovu do tada postignutih rezultata, razgovora i drugih kriterijuma, pa je naš student imao na neki način regulisan status i osećaj sigurnosti da tamo može da nastavi studije ako u međuvremenu diplomira. Na našim fakultetima se tek 15. septembra moglo prijaviti na konkurs za master i doktorske studije, ali mnogi do tog trenutka nisu diplomirali, pa se

dešavalo da zbog upisa kasni početak školske godine - navodi Bokan.

Ona ističe da je nov način upisa u interesu i stranih studenata koji nastavljaju školovanje na našim univerzitetima, jer će oni imati vremena i biti motivisani da pohađaju intenzivne kurseve srpskog jezika, kako bi došli pripremljeni za nastavu u oktobru. Bokan dodaje da su strani studenti naviknuti da sve bude organizovano na nivou univerziteta i da sve informacije dobiju na jednom mestu.

S druge strane, dekan ETF-a Miodrag Popović kaže da domaći studenti i ne znaju da postoji sajt Univerziteta i da je cela priča "bespotrebna".

- Sa ovakvim prijavljivanjem preko univerziteta mi ćemo dobiti manje podataka nego što sad imamo. Kandidat treba da se prijavi preko sajta Univerziteta, da popuni formular i priloži spisak ocena, a onda će Univerzitet da nam te podatke prosledi i mi moramo ručno da ih unosimo. Na Elektrotehničkom fakultetu već postoji onlajn prijavljivanje. Naši studenti treba samo da ukucaju broj indeksa na osnovnim studijama i mi već imamo sve podatke koji nam trebaju za rangiranje - kaže Popović.

On smatra da je osnovni problem to što na Univerzitetu "rade ljudi koji nemaju mnogo dodira sa informacionim tehnologijama" i što su neki "pomešali pojmove integracije i centralizacije univerziteta".

Koliko košta evropski student?

Studenti u zemljama Evropske unije treba da izdvoje mesečno od 660 do 1.490 evra da bi zadovoljili sve studentske potrebe. Osim stipendija koje dobijaju od fakulteta, studenti najčešće nalaze posao i velikim delom sami finansiraju sopstvene studije. Nije na odmet pomenuti da se čak osam od 10 najskupljih gradova na svetu nalazi u Evropi.

Pošto studenti iz zemalja EU mogu da konkurišu za studije na evropskim fakultetima, oni moraju da dokažu da imaju minimum potrebnih troškova života na mesečnom nivou.

Mesečno iznajmljivanje sobe ili stana iznosi od 300 do 800 evra, za telefon i internet račun se kreće od 30 do 40 evra, za hranu je potrebno izdvojiti od 150 do 250 evra, odeću - 40 do 80 evra, za sredstva za higijenu - 40 do 70 evra, a fotokopiranje materijala - 20 do 70 evra. Za mesečnu kartu za prevoz treba od 30 do 80 evra, a za kulturne potrebe (izložbe, bioskop, pozorište, koncerti) od 50 do 100 evra.

Strani univerziteti nam odvlače studente

- Strani univerziteti nam odvlače sve više studenata, jer kod njih prijave počinju već od januara. Postoji ozbiljna selekcija, jer veliki broj kandidata otpada. Prave se rang-liste na osnovu trenutnog uspeha, ne čekaju da student diplomira, već se gleda koliko obaveza je ispunio i procenjuje se da li ima šanse da, prema dosadašnjem tempu studiranja, završi studije do trenutka kada treba da dođe kod njih - kaže Miodrag Popović.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ПРОСВЕТЕ И НАУКЕ

Чесїїїїка мїнїсїїра їпросвєїїе и науке їповодом

Дана студената 4. априла 2012. године

Снага сваког народа и државе почива у броју образованих људи и квалитету њиховог знања. Мисија високог образовања у Србији, односно 8 државних и 10 приватних универзитетима са 229 високошколских установа, је да кроз организоване студије и истраживања непрекидно обављају трансфер и креирање научних знања и стручних компетенција. На овај начин створена је основа за социјални, културни и економски најпредак наше земље и њених грађана.

Данас у Србији студира око 227 000 младих, а стипендијски приоритет Србије јесте да повећа број високообразованих људи који располажу савременим - модерним знањима. Важно је да имамо и више студената, јер ви сте покрећачка снага убрзаног, савременог и демократског развоја нашег друштва. Циљ је да високим нивоом квалитета студија у коме ће студенти активно учествовати, наше нове генерације стекну знања која се могу применити у пракси. Млади високообразовани људи треба да остваре у Србији и да својим знањима обезбеде нашој земљи бржи развој и равноправно учење у заједници са другим европским народима и државама.

Социјална правда и доступност високог образовања јесу и остале важне одреднице у вођењу просветне политике Републике Србије. Студенти су одувек били носиоци прогресивних идеја и слободарске мисли и као такви треба да остану активни учесници и партнери у спровођењу образовног процеса и друштвених реформи.

Двадесет први век је век знања. У европској и светској заједници држава и народа Србија може имати своје равноправно место само ако стално унапређује квалитет свог образовног система.

Чесїїїїам вам 4. април, Дан студената, са жељом да вас на путу знања и образовања праїїе уїорносїї, истрајносїї и усїїех.

Министар
проф. др Жарко Обрадовић

Жарко Обрадовић

Anketa pokazuje da su studenti veoma zadovoljni uslovima smeštaja i ishranom u beogradskim studentskim domovima i restoranima

Devetka za veličinu porcije i higijenu

Istraživanje koju je sproveo Studentski centar Beograd o uslovima smeštaja i ishrane u studentskim domovima i restoranima potvrdilo je visoke ocene koje su ranije pokazale studentske ankete. Akademci su najzadovoljniji veličinom porcije, koja je dobila prosečnu ocenu devet. Usluga ishrane ocenjena je ocenom 8,83, higijena 8,9, ljubaznost osoblja 8,7, a izbor jela dobio je prosečnu ocenu 8,3.

- Najbolji restoran, po mišljenju 1.343 anketiranih studenata, je "Rifat Burdžević", koji poslednjih nekoliko godina prednjači u svim anketama. Čak 56 odsto studenata izjavilo je da su izuzetno zadovoljni hranom u tom restoranu, a nezadovoljnih nema. I svi ostali restorani su veoma blizu "Rifata Burdževića" - kaže Srđan Janković, pomoćnik direktora za ishranu u Studentskom centru Beograd.

U okviru SC Beograd nalazi se sedam proizvodnih i sedam distributivnih restorana. Trenutno radi pet distributivnih restorana, a dva su u postupku renoviranja i adaptacije. Dnevno se pripremi oko 25.000 obroka, od čega je između 14.000 i 15.000 obroka ručak. Iako je restoran "Rifat" bio prepoznatljiv po keramičkom posudu, Janković ističe da je prošle godine takvo posuđe nabavljeno u još pet distributivnih restorana.

Studentski restoran „Voždovac“

On napominje da Ustanova Studentski centar i dalje čuva tradiciju da se u studentskim restoranima još uvek mogu naći najbolji pasulj, musaka, duveč, grašak, boranija, šargarepa, kao i pileća ragu čorba, karfiol čorba, špikovana junetina, punjena pljeskavica i još 300 lepih jela, priloga i dodataka, od kojih većina ima ukus kao da je spremana u kući. Pa čak i bolje od toga, ističe naš sagovornik.

- Studenti nisu obavezni da koriste sva tri obroka u našim restoranima. Najveći broj njih dolazi na ručak i zbog toga se trudimo da taj obrok bude spremljen kao da su kod kuće - ističe Janković.

Jelovnik sastavljaju zajednički upravni restorana, nutricionisti i studenti i uglavnom se menja sezonski, ali vrlo često i u hodu, kako bi se svaka promena sezonskog voća i povrća osetila u tanjiru.

Studentski restorani prepoznatljiviji su i po veoma niskim cenama. Budžetski studenti za doručak treba da izdvoje svega 31 dinar, za ručak 55 dinara, a za večeru 46 dinara. I samofinansirajući studenti mogu da se hrane u restoranima SC Beograd. Cene su nešto više, ali i dalje veoma popularne, s obzirom na kvalitet i količinu namirnica - doručak košta 85 dinara, ručak 180, a večera 150 dinara.

Usluga smeštaja u studentskim domovima u anketi SC Beograd takođe je ocenjena visokom ocenom 8,8. Smeštajni kapaciteti i dalje su nedovoljni, ali zbog ekonomske krize u ovom trenutku nije izvesna izgradnja novih domova.

- U odnosu na ostale vidove smeštaja za studente, prednost u svakom slučaju dajem državnim studentskim domovima, jer su povoljniji od bilo kog drugog smeštaja. Trudimo se da studente smeštamo u domove koji su najbliži njihovom fakultetu, da bi što manje vremena gubili u prevozu. Državni sistem je već uhodan i što se tiče iskustva koje imamo, nesporno smo u prednosti - kaže Dragana Vujačić, pomoćnica direktora za smeštaj u SC Beograd.

Ona najavljuje da će završetkom rekonstrukcije doma "Mika Mitrović" na Voždovcu studentima biti na raspolaganju oko 160 mesta. U svim apartmanima nalazi se čajna kuhinja sa trepezarijom i kupatilom. Sve sobe su sa terasama, internetom i kablovskim TV sistemom. Sobe su opremljene radnim stolovima, ormanima, a uz krevet je noćni stočić. Zgrada će imati i

lift. U ovom domu će 12 soba biti prilagođeno studentima sa invaliditetom i njihovim pratiocima.

- Završetkom izgradnje drugog bloka doma "Patris Lumumba" na Zvezdari dobićemo oko 180 novih mesta. Taj dom bi trebalo da bude spreman za useljenje na početku naredne školske godine. Sve sobe su sa čajnom kuhinjom i sanitarnim čvorom, internetom, kablovskom i drugim sadržajima neophodnim za studentski život. Novina je što će u ovom objektu studenti imati na raspolaganju prostore od 220 kvadrata na prizemlju i još 170 iznad restorana za svoje aktivnosti - ističe Vujačićeva.

I stanari Studentskog grada uskoro će imati na raspolaganju kafe i tri velike sale ukupne površine od 450 kvadratnih metara, za sportske i druge aktivnosti, u delu objekta u kome je smeštena kotlarnica i čija rekonstrukcija je pri kraju. Vujačićeva kaže da je u planu zamena prozora na kupatilima u drugom bloku Studentskog grada i zamena stolarije u potkrovlju četvrtog bloka, ali da će dinamika radova, pre svega, zavistiti od raspoloživih sredstava.

Ona podseća da je 60 odsto soba u okviru SC Beograd prve kategorije, a u toj kategoriji će biti i "Mika Mitrović" i drugi blok "Patisa". U četvrtoj kategoriji zasad su samo domovi "Žarko Marinović" i treći blok "Patrisa". Kada je reč o ceni smeštaja, student mesečno plaća za četvrtu kategoriju 880 dinara, za treću 960 dinara, za drugu 1.100 dinara i za prvu kategoriju 1.430 dinara.

Studentski dom „Košutnjak“

Odmor na Zlatiboru za 4.368 dinara

Redovni studenti svih beogradskih fakulteta i visokih škola imaju mogućnost da provedu sedmodnevni odmor na Zlatiboru za svega 4.368 dinara u studentskom odmaralištu „Ratko Mitrović“. U toku je konkurs za smene u aprilu i maju, a zainteresovani studenti treba da se prijave Zdravstveno potpornom udruženju studenata Beograda. Studenti plaćaju još 791 dinar za boravišnu taksu i osiguranje, kao i prevoz.

Ove godine pojednostavljena je procedura prijavljivanja na konkurs, pa studenti treba da dođu u ZPU i uzmu potvrdu koji overavaju na fakultetu. U tom udruženju kažu da za odmor na Zlatiboru svake godine vlada veliko interesovanje, najviše za smene u toku zime.

Konkurs je otvoren i za odmaralište „Radojka Lakić“ na Avali, ali u njemu mnogo više borave akademci iz drugih univerzitetskih centara, dok se beogradski studenti radije opredeljuju da provedu vikend na ovoj planini.

Na Zlatibor će krajem aprila moći da oputuju i 40 studenata lošeg zdravstvenog stanja i to besplatno. Njima će biti plaćen sedmodnevni pun pansion i prevoz, a osim potvrde da su redovni studenti, prilikom prijave na kon-

kurs treba da prilože potvrdu studentske poliklinike ili druge zdravstvene ustanove o vrsti i stepenu oboljenja. Konkurs je otvoren do 13. aprila.

Članovi ZPU i ove godine moći će da putuju po povoljnim cenama, a program prolećnih ekskurzija i letovanja biće uskoro objavljen. Kako saznajemo u tom udruženju, u ponudi će biti ekskurzije u Prag, Beč i Istanbul, odnosno sve najatraktivnije destinacije, kada je reč o letovanju. Putovanja organizuju turističke agencije sa kojima ZPU saraduje, a cene aranžmana za članove ovog udruženja su niže za 20 do 50 evra, nego u agenciji.

Dobri stanari

Podaci SC Beograd pokazuju da su 33 domara tokom prošle godine popravila čak 20.419 kvarova, koje su prijavili studenti. Dragana Vujačić kaže da su studenti "korektni stanari" i da najveći broj poštuje kućni red. Učinjenu materijalnu štetu koju naprave namerno snose sami studenti, a ukoliko se ne može utvrditi udeo svakog studenta u prouzrokovanju štete, smatra se da su svi studenti podjednako odgovorni i štetu nadoknađuju u jednakim delovima. Učinjenu štetu u studentskoj sobi nadoknađuju svi stanari sobe, učinjenu štetu na spratu studentskog doma nadoknađuju stanari sprata, a učinjenu štetu u zajedničkim prostorijama doma nadoknađuju svi stanari doma.

Topla voda

- Pojedini studenti koji su učestvovali u našoj anketi imali su primedbu zašto u Studentskom gradu imaju toplu vodu od 7 do 22 sata, dok „4. april“ ima 24 časa. A mnogi ne znaju da je dom „4 april“ priključen na toplovod, dok u Studentskom gradu imamo svoju kotlarnicu - kaže Dragana Vujačić.

- Anketa je pokazala da su pojedini studenti imali primedbe na ljubaznost osoblja i izbor jela, u tom smislu što na kraju podele ručka ili večere ostane nešto što se ne dopada svima. Radimo na tome da se i ovakve primedbe otklone - kaže Janković.

Ministarstvo prosvete i nauke donelo je standarde normativa i jela, koji su počeli da se primenjuju od ove školske godine, čime je povećana količina mesa u obrocima za oko 20 odsto i salate za 20 do 30 odsto. Janković navodi da je obogaćena i ponuda jela, tako da sada na meniju ima veći broj posnih jela, u suvom obroku u ponudi su i čajna kobasica, suvi vrat, slanina i sir trapist, a proširena je i ponuda sezonskog voća na kivi, mandarine, lubenice, kajsije i kruške. U drugom delu godine na meniju će biti i šaran i pastrmka.

- Studenti najviše vole bečku šniclu, pileće belo mesto i pomfrit. U anketi koji smo radili studenti su izrazili želju da se pica uvede za doručak, da bude više pohovanog kačkavalja i da svaki dan za večeru imaju dezert. Neki od njihovih zahteva su opravdani i trudimo se da im izademo u susret, ali ne po svaku cenu. Studenti najviše vole jela koja se spremaju u dubokoj masnoći, a mi moramo da vodimo računa da ono što dobiju kod nas bude zdravo i da zadovolje energetske potrebe za mineralima, vitaminima i ugljenim hidratima, a da ima što manje masti - kaže Janković.

Studentska glasila nekada predstavljala odskočnu dasku za mlade novinare

Obuka za plivanje u bazenu

Studentska štampa i pojedine radio-stanice, čiji su program proizvodili sami akademci, nekada su u Srbiji predstavljale odskočnu dasku za ozbiljno novinarstvo, a mnogi kasnije vrhunski i poznati novinari svoje karijere započeli su upravo u ovakvim glasilima. Praksa u ovim medijima bila je više od samog učenja, a mladi novinari postajali su sa svojim tekstovima uticajni već na samom startu.

Jedan od najpoznatijih i najuglednijih bio je časopis Student, list beogradskih studenata sa najdužom tradicijom na našim prostorima. Prvi broj Studenta izašao je 17. marta 1937, a u zavisnosti od različitih društveno-političkih okolnosti menjao je ime u Beogradski student, Novi student i List beogradskih studenata. Da je često bio na meti cenzure od samog početka, svedoče i tvrdnje Bogdana Pešića, prvog urednika lista, da su pripadnici policije čekali u štamparijama ne bi li odmah po izlasku iz štamparske prese zaplenili časopis. U tim prvim godinama Studenta, organi tadašnje Kraljevine Jugoslavije oformili su Studentski glasnik kao konkurentni list.

U proleće 1968. Student je odigrao jednu od glavnih uloga u velikim studentskim demonstracijama, o čemu svedoči i podatak da je tadašnji dnevni tiraž dostizao od 50.000 do 80.000 primeraka. Prva slobodna novina, kako su je mnogi savremenici tog doba nazivali, imala je svoje čitaoce među svim slojevima društva. Ipak, časopis je prolazio vremenom i kroz brojne probleme, pa je tako peti junski broj iz 1968. trajno bio zabranjen. Tokom svoje istorije ovaj časopis je sarađivao i sa ljubljanskom Mladinom i zagrebačkim Poletom. Student se danas deli besplatno, izdaje ga Savez studenata Beograda, a izlazi u zavisnosti od finansijskih mogućnosti. Tekstovi se objavljuju na veb-sajtu lista, ali i na društvenim mrežama na internetu.

Na nedavno održanoj tribini povodom 75 godina od osnivanja Studenta profesor Fakulteta političkih nauka Mirosljub Radojković istakao je da je ovaj list uvek

Rasadnik revolucionarnih ideja: Miloje Popović pokazuje sačuvanu stranicu Studenta

imao autonomiju i zalagao se za kritičke i revolucionarne ideje. Prema njegovim rečima, „rad iskusnih novinara i urednika Studenta može služiti kao uzor i podsticaj mladim generacijama“. Kako je nekadašnji član redakcije Studenta Miloje Popović objasnio, rad u ovom studentskom časopisu bio je kao „obuka za plivanje u

okviru Radija Studentski grad, koji je sa emitovanjem počeo još pedesetih godina prošlog veka. Ovaj radio ostavio je neizbrisiv trag tokom prvih velikih protesta studenata za vreme Josipa Broza Tita, pozivajući tadašnje stanare studentskog doma u Studentskom gradu na zajednički protest 1968. Na istom svoje karijere započeli su mnogi poznati novinari i javne ličnosti, a među najpoznatijima je voditelj Mića Orlović. Prirodni naslednik ovog radija danas je TV Studentski grad, koja program emituje u internom kablovskom sistemu koji pokriva sva četiri bloka Studentskog grada.

Kada je reč o studentskoj štampi, danas su preostali i poneki listovi studenata određenih fakulteta, među kojima su Monopolist na Ekonomskom fakultetu, Politikolog na Fakultetu političkih nauka i drugi. Iako tokom svoje istorije u nekoliko navrata nije izlazio u određenim vremenskim periodima, magazin Politikolog i danas uređuju i kreiraju studenti novinarstva, ali i ostali akademci ovog fakulteta. Prvi broj Politikologa izašao je još 1969, a za njega su pisali mnogi danas istaknuti novinari, ali i drugi sa aktuelne političke i javne scene.

Vidici

Još jedan među studentskim listovima, čiji su pojedini brojevi bili zabranjivani bio je čuveni magazin Vidici. Prvi broj ovog glasila izašao je 1953. godine, a uticajni postaje sedamdesetih i osamdesetih godina prošlog veka. Danas pojedini studenti čuvaju tradiciju Vidika na popularnoj društvenoj mreži Fejsbuk.

bazenu, a posle toga se moglo plivati u morima i okeanima“. On je istakao i da je Student predstavljao „izvor svežih, borbenih ideja koje su se protivile konzervativizmu i zatvorenosti sistema i da uvek treba da bude izuzet svih od ograničenja pisanja“.

Osim štampe, studenti Beogradskog univerziteta kreirali su i radijski program u

DOKUMENTI: Kako će izgledati nov model finansiranja visokog obrazovanja

I socijalni status utiče na školarinu

Osnovna ideja novog modela finansiranja je javno utvrđivanje iznosa troškova studiranja po pojedinim oblastima i institucijama i uvođenje obaveze da i država i studenti plaćaju po deo školarine. Tako raspodeljena državna i studentska participacija ima za cilj ukidanje sadašnje nepravde velike razlike među onima koji ništa ne plaćaju i onima koji plaćaju sve. Dakle, postojaće:

- **Budžetski** studenti (koji znaju koliko košta njihovo studiranje, a država u potpunosti pokriva utvrđene troškove studiranja),
- **Sufinansirajući** studenti (kojima deo troškova studiranja pokriva država, a drugi deo do punog iznosa školarine plaćaju sami putem podizanja ličnog subvencionisanog kredita), i
- **Samofinansirajući** studenti (koji pun iznos školarine plaćaju sami).

Rang-liste studenata, po kojima će država definisati kvote za budžetske i sufinansirajuće studente, kao i kvote po oblastima i institucijama, biće jedinstvene za neku instituciju i za prvu godinu studija formirane, ne samo na osnovu pokazanog uspeha, već i na osnovu socijalnog statusa studenta.

Budžetski studenti mogu biti upisani na državnim visokoškolsku ustanovi, sufinansirajući na državnim i neprofitnim privatnim visokoškolskim ustanovama, a samofinansirajući na svim visokoškolskim ustanovama, čime će se ostvariti zakonska ravnopravnost na tržištu obrazovanja.

Nov model finansiranja mora i dalje jedinstveno obuhvatati različite nivoe i vrste studija (akademske i strukovne) i ustanovljavati jedinstvena pravila. Potrebno je pažljivo planirati kvote za upis budžetskih studenata po pojedinim oblastima. Kvote moraju da budu usklađene s utvrđenim strateškim prioritetima i s potrebama javnog i privatnog sektora.

U početnom trenutku ovom strategijom se predviđa da bi odnos upisanih budžetskih studenata trebalo da bude oko: 15 procenata prirodne, 35 procenata tehničko-tehnološke, 15 odsto medicinske i 35 odsto društveno-humanističke nauke. Osim toga,

Beograd domaćin univerzitetskog debatnog prvenstva

Stižu budući lideri Evrope

Beograd će biti domaćin Evropskog univerzitetskog debatnog prvenstva, koje će se održati od 5. do 11. avgusta ove godine. Za takmičenje u organizaciji univerzitetske debatne mreže Otvorena komunikacija, s podrškom Univerziteta u Beogradu, interesovanje je pokazalo više od 190 univerziteta starog kontinenta, a u Beogradu će se ovom prilikom okupiti gotovo 600 najboljih studenata sa prestižnih evropskih univerziteta.

Na prvenstvu, koje se organizuje svake godine od 1999, učestvovalaće 220 timova sa po dva člana i više od 150 debatnih sudija. Debateri na tom takmičenju odmeravaju svoje veštine u kritičkom razmišljanju i javnom nastupu, raspravljajući o političkim, ekonomskim i filozofskim temama, ljudskim pravima, socijalnoj politici, pa i globalnim problemima i međunarodnim odnosima.

Studenti i profesori Beogradskog univerziteta osnovali su Otvorenu komunikaciju 1997. godine, po ugledu na debatne klubove prestižnih evropskih univerzitetskih centara. Njene obrazovne programe iz oblasti debate, komunikacije, javnog nastupa i građenja slučaja, do sada je završilo više od 1.000 studenata.

Prorektor za međunarodnu saradnju Univerziteta u Beogradu Vojislav Leković ističe da takmičenje predstavlja značajan vid afirmacije tog univerziteta, studenata, ali i Beograda, pre svega u akademskim krugovima zemlja iz kojih dolaze predstavnici.

Ovo je možda najznačajnije takmičenje akademskog nivoa i smatra mo da je čast i privilegija da podržimo takvu akciju. Osnovni motiv Univerziteta je, pre svega, mogućnost uvođenja debate u edukativni sistem, kao načina razmišljanja i podsticanja na kritičko razmišljanje mladih ljudi - smatra Leković.

Prema rečima predsednika neprofitne organizacije Otvorene komunikacije Milana Vignjevića, takmičenje koje će biti održano u Beogradu biće najveće do sada ikada organizovano evropsko univerzitetsko debatno prvenstvo. On je rekao da debata ima izuzetnu razvijenu tradiciju u Evropi, dodavši da u Srbiju avgusta stižu „budući lideri Evrope“. Kako je naveo, od poslednjih 11 britanskih premijera, 10 su bili kapiteni debatnih klubova na svojim matičnim univerzitetima.

Nama dolaze, zaista budući britanski premijer, nemački ministar finansija ili austrijski kancelar, odnosno ljudi koji će sutra odlučivati - smatra Vignjević.

PREDSTAVLJAMO USPEŠNE:

Ljiljana Stojanović (25), diplomac doktorskih studija na Fakultetu za fizičku hemiju u Beogradu

■ Kako ocenjuješ današnji položaj studenata?

- Najveći problem studenata je nedostatak perspektive nakon završenih studija, jer u Srbiji postoji ogroman višak stručnih kadrova. To je možda najveći problem društva uopšte. Visoko obrazovanje nije nikakva garancija za posao. Trebalo bi da postoji neki plan na nacionalnom nivou koji reguliše broj studenata u odnosu na potrebe društva.

■ Fakultet koji traje devet semestara završila si za manje od četiri godine i to sa prosečnom ocenom 10. Pre nekoliko dana si i doktorirala. Čega si morala da se odrekneš da bi postigla ovakve rezultate?

- Nije bilo toliko teško, samo fizički naporno. Morala sam puno da učim i puno sam vremena provodila na Fakultetu. Poslednja tri semestra sam završila po ubrzanom programu studiranja.

■ Pre dve godine si proglašena za najboljeg studenta Beogradskog univerziteta. Šta ti je donela nagrada?

- Za tu nagradu su glavni kriterijumi dužina studiranja i prosek. To je samo formalna nagrada. Ništa se nije toliko promenilo posle nje.

■ Svet ili Srbija?

- Volela bih da odem u inostranstvo na postdoktorske studije iz kvantne hemije. Nisam sigurna gde ću raditi posle toga.

Ulaganje

Strateški cilj je dostizanje evropskog proseka relativnog izdvajanja za visoko obrazovanje iz javnih sredstava njegovim povećanjem na 1,25 odsto BDP. Ispunjenje datog cilja može se postići postepeno, sledećom dinamikom: u 2014. godini povećanje na 0,9 procenata, u 2016. godini povećanje na 1,05 odsto, u 2018. godini povećanje na 1,15 procenata i u 2020. godini povećanje na 1,25 procenata. Ovdje su uračunate sve vrste sredstava koja se izdvajaju - školarine, subvencionisanje kredita i školarina, studentski standard i sva druga sredstva koja se iz budžeta, po bilo kom osnovu, usmeravaju u visoko obrazovanje za finansiranje tekućih troškova i za razvoj.

u novi model finansiranja potrebno je ugraditi i posredne podsticaje za studiranje prirodnih i tehničko-tehnoloških nauka.

Nov model finansiranja se dalje oslanja na postojeću Uredbu, koju je potrebno doraditi, između ostalog, tako da bi se ukinula nepravedna razlika između budžetskog i samofinansirajućeg studenta, što se odnosi na ekstremne slučajeve potpunog neplaćanja školarine i plaćanja u celini, i to uvođenjem linearne skale sufinansiranja školarine svakog sufinansirajućeg studenta.

Dakle, za neku instituciju bi se formirala jedinstvena rang-lista studenata rangiranih po uspehu, i samo za prvu godinu studija kombinovana i sa kriterijumom socijalnog stanja. Na osnovu nje, postojali bi potpuno budžetski studenti (najbolje plasirani na rang-listama koji studiraju na državnim univerzitetima), dok bi se za ostale studente uvela lična participacija u školarini (do maksimalnog iznosa kvote za sufinansirajuće studente). Iznos participacije bi se utvrđivao prema mestu koje student zauzme na rang-listi. Studenti iz gornjeg dela liste imali bi manje učešće u finansiranju školarine, dok bi oni pri dnu imali veće. Sredstva za sufinansiranje školarine studenti bi obezbeđivali iz kredita koje bi nudila Nacionalna razvojna banka i zainteresovane komercijalne banke (i koje bi svi takvi studenti po završetku studija vraćali), a sve te kredite bi subvencionisala država. U iznos kredita mogu da se dodaju i životni troškovi, posebno za one studente koji studiraju van mesta u kome žive, a nisu dobili mesto u studentskom domu. U tom cilju, država bi formirala poseban fond sredstava za te namene.

Tekst je preuzet iz Predloga strategije obrazovanja Srbije do 2020. godine

Nedovoljno novca glavna prepreka za veću mobilnost

Teško preko granice

Iako Bolonjska deklaracija predviđa da 20 odsto onih koji završe studije provedu izvesno vreme učeći ili obučavajući se u inostranstvu, u Srbiji mali broj studenata ima takvu mogućnost.

Marija Filipović Ožegović, koordinatorka Tempus kancelarije u Srbiji kaže da je finansiranje glavna prepreka za veću mobilnost studenata.

- Trenutno se mobilnost finansira kroz stipendije stranih vlada i fondacija, Evropske komisije, a u Srbiji preko Fonda za mlade talente, koji radi u okviru Ministarstva omladine i sporta. Postoji i veliki broj drugih stipendija, ali je teško pratiti ukupan broj mobilnosti, jer o tome nema zvaničnih statističkih podataka. Ipak, smatra se da je taj broj relativno mali - kaže Filipović Ožegović.

Prorektorka za nastavu Beogradskog univerziteta Neda Bokan kaže da se najveći broj programa mobilnosti realizuje preko Univerziteta, a samo mali broj na nivou fakulteta, u okviru međufakultetske saradnje. Ona kaže da studenti imaju mogućnost da određeno vreme provedu na atraktivnim univerzitetima i u kompanijama i da to nije pitanje „strogog reciprociteta“, ali da naši profesori treba da prihvate da budu mentori.

Najpopularniji program mobilnosti je Erasmus Mundus, u okviru koga svake godine u proseku oko 250 studenata ode na evropske univerzitete. Na programe razmene i stipendiranja u okviru Erasmusa za jedno mesto prijavi se od tri do sedam kandidata, što prema rečima Marije Filipović Ožegović, svedoči o dosta

dobroj motivaciji studenata. To ukazuje i da je potrebno pronaći sredstva za veće finansiranje mobilnosti, ali i da je neophodno razvijati svest profesora da je studentska mobilnost korisna. Ona ukazuje da bi u budućnosti, kada se pojavi masovna mobilnost, moglo doći do

priznato, ali takva praksa ne postoji za sve programe. Zato je potrebno da na nivou univerziteta budu doneta odgovarajuća pravna akta, ako to do sada nije učinjeno, ne samo za mobilnost unutar Evropske unije već i čitavog sveta. To trenutno nije velika prepreka, ali bi bilo kada bismo

Univerzitet u Bolonji

problema sa priznavanjem perioda studija koje je student proveo van matičnog fakulteta.

- Događa se da profesori insistiraju da student kad ode na drugi univerzitet mora da polaže gotovo isti ili sličan predmet, da bi mu rezultati bili priznati. Ima i slučajeva da profesori gledaju ishode učenja studijskog programa i ne upoređuju predmete. Zato je veoma važno da studenti pre nego što odu na neki strani univerzitet, znaju šta će im biti priznato. U programu Erasmus Mundus postoji ugovor o učenju koji potpisuju student, profesor i ovlašćena osoba sa univerziteta koji prima studenta. On se može da ode na razmenu dok ne zna šta će mu biti

razmenjivali desetine hiljada studenata godišnje - ukazuje Filipović Ožegović.

Studenti koji su bili na razmeni kažu da najveći problem imaju sa pronalaznjem kompatibilnih predmeta sa onima koji postoje na njihovim matičnim fakultetima. Dešava se da, iako su potpisali ugovor o učenju, dođe do promena tokom njihovog boravka u inostranstvu, pa studenti nisu sigurni da li će im svi položeni predmeti biti priznati.

Prorektorka Bokan napominje da nije ideja mobilnosti da student sluša i polaže isti predmet na stranom univerzitetu, jer bi to mogao i na matičnom, već da nauči nešto novo i različito od onoga što mu se nudi ovde.

Univerzitet u Gentu

Erasmus Mundus je program podrške saradnji i mobilnosti u visokom obrazovanju kroz promovisanje najkvalitetnijih evropskih studijskih programa. Program ima za cilj unapređenje kvaliteta visokog obrazovanja i međukulturnog razumevanja uspostavljajući saradnju između visokoškolskih institucija iz EU sa visokoškolskim institucijama iz partnerskih zemalja koje nisu članice EU.

Takođe, kroz Erasmus Mundus program Evropska unija obezbeđuje stipendije za državljane partnerskih zemalja koji žele da odu na razmenu, odnosno master i doktorske studije u zemljama Evropske Unije, kao i stipendije za državljane EU koji će studirati na univerzitetima u partnerskim zemljama širom sveta.

Erasmus Mundus program je podeljen u dve celine:

- **Erasmus Mundus zajednički master i doktorski programi** nude mogućnost dobijanja stipendija našim državljanima za master i doktorske studije u EU. To su master (Erasmus Mundus Master Courses) i doktorski programi (Erasmus

Mundus Joint Doctorates) koji se organizuju na konzorcijumu sastavljenom od visokoškolskih institucija u najmanje tri različite EU zemlje. Ovi master i doktorski programi podrazumevaju studiranje na najmanje dve evropske visokoškolske institucije i vode dobijanju dvostrukih, višestrukih ili pak zajedničkih diploma. Srbija ima kvotu od oko 60 stipendija godišnje za cele master i doktorske studije, a moguće je istovremeno konkurisati za najviše tri programa, na master ili doktorskom nivou. Konkurisanje za ove programe je direktno preko sajta univerziteta koji je koordinator studijskog programa (master ili doktorskog) za koji je osoba zainteresovana.

Konkursi za prijavu se razlikuju od programa do programa i obično se otvaraju na jesen tekuće godine za sledeću akademsku godinu. Trenutno su svi rokovi za konkurisanje za ove programe zatvoreni i ponovo će se otvoriti ove godine na jesen za školsku 2013/2014. godinu. Stipendija pokriva školarinu, putne troškove i troškove preseleženja, mesečni džeparac

(čija visina zavisi od nivoa studija) i troškove zdravstvenog osiguranja.

- **Erasmus Mundus mreže za razmenu studenata** podržavaju uspostavljanje saradnje između

univerziteta iz EU i onih sa područja Zapadnog Balkana i drugih partnerskih zemalja sa ciljem izvođenja što većeg broja razmena studenata i naučno-nastavnog osoblja. U okviru ovog dela Erasmus Mundusa studenti i naučno-nastavno osoblje iz Srbije imaju mogućnost da deo svojih dodiplomskih, poslediplomskih ili cele poslediplomske studije provedu studirajući na nekom od partnerskih univerziteta iz Evropske unije koji je uključen u konkretnu mrežu.

Student koji je otišao na razmenu zadržava status studenta svog matičnog univerziteta, a ispiti položeni u inostranstvu priznaju mu se potpisivanjem

Korisne informacije

U vreme kada su rokovi zatvoreni, oni koji su zainteresovani da konkuriraju u narednom periodu, mogu se obratiti Tempus kancelariji putem mejla scholarships@tempus.ac.rs ili zakaživanjem sastanka preko kontakta do kojih se može doći na sajtu kancelarije www.tempus.ac.rs. (sekcija kontakti) Takođe, korisne informacije se mogu naći i u sekciji Erasmus Mundus na sajtu Tempus kancelarije, www.tempus.ac.rs. Kancelarija takođe ima i svoju fejsbuk stranicu. Za one koji bi informacije o Erasmus Mundus programu, stipendijama i iskustvima želeli da saznaju direktno od onih koji su imali prilike da budu korisnici EM stipendija tu je i forum za Erasmus Mundus bivše i buduće stipendiste.

odgovarajućeg dokumenta prilikom konkurisanja za stipendiju. U mrežama razmene dodeljuje se mali broj stipendija za cele master i doktorske studije. Trenutno su

rokovi za konkurisanje za razmene u školskoj 2012/2013. zatvoreni, ali ukoliko se u ovom konkursnom roku ne dodeli predviđen broj stipendija, o otvaranju novih rokova, kao i o novim mrežama za razmenu, informacije će biti blagovremeno objavljene na sajtu Tempus kancelarije u Srbiji.

Jedna od aktivnosti Tempus kancelarije u Srbiji je i promocija Erasmus Mundus stipendija za poslediplomske studije i programe razmene koje Evropska komisija svake godine dodeljuje studentima i nastavnom osoblju iz Srbije. U vreme kada su konkursi za

stipendije otvoreni kancelarija tradicionalno održava informativne sesije na univerzitetima i organizuje „otvorena vrata“.

www.ams.co.rs

Korisnički centar: 0800 009 009

OSIGURANJE OD AUTOODGOVORNOSTI

Osiguranje odgovornosti vlasnika za štete pričinjene trećim licima.

AUTO - NEZGODA

Osiguranje vozača, putnika i radnika, od rizika smrti ili invaliditeta kao posledica nesrećnog slučaja, usled saobraćajne nezgode.

AUTO KASKO OSIGURANJE

Sa 5%, 10% ili 20% učešća u šteti, pokriva troškove svih oštećenja Vašeg vozila usled:

- Saobraćajne nezgode
- Pada drveća, delova fasade i nekih drugih predmeta
- Elementarnih nepogoda
- Požara
- Poplava
- Eksplozije (osim nuklearne)
- Krađe (ukoliko je to ugovoreno)

OSIGURANJE OD NESREĆNOG SLUČAJA - NEZGODE

Svaki iznenadni i od volje osiguranika, nezavisni događaj koji ima za posledicu

- njegovu smrt;
- potpuni ili delimični invaliditet;
- prolaznu nesposobnost za rad;
- narušeno zdravlje koje zahteva lekarsku pomoć;

Nezgode se ne mogu predvideti ili sprečiti, ali ono što možemo učiniti je da uz odgovarajuće kvalitetno osiguranje, posledice nezgode učinimo manje neprijatnim.

U okviru osiguranja od nesrećnog slučaja - nezgode nudimo:

- osiguranje lica pri vršenju i izvan vršenja redovnog zanimanja;
- osiguranja lica u motornim vozilima i pri upražnjavanju posebnih delatnosti;
- osiguranje dece i školske omladine;
- osiguranje gostiju, posetilaca i turista sa osiguranjem odgovornosti;
- osiguranje potrošača, pretplatnika, štediša i sl.;
- ostala posebna osiguranja i
- obavezna osiguranja putnika u javnom saobraćaju...

PUTNO ZDRAVSTVENO OSIGURANJE

Kao garancija pokrića zdravstvenih troškova za vreme boravka lica u inostranstvu obuhvata:

- Ambulantno lečenje i hospitalizaciju kao posledice iznenadne bolesti ili nesrećnog slučaja
 - Neophodne lekove i medicinska pomagala
 - Troškove prevoza osiguranika u zemlju prebivališta
 - Hitne stomatološke usluge
 - Korišćenje usluga kontakt centra
- Kolektivno dodatno zdravstveno osiguranje za slučaj:
- Težih bolesti - koje su prvi put nastale i dijagnostikovane u toku ugovorenog perioda osiguranja i
 - Hiruških intervencija - kao posledica bolesti ili nesrećnog slučaja prvi put nastale i dijagnostikovane u toku ugovorenog perioda osiguranja, a koja zahtevaju hirušku intervenciju.